

[Chr. Søgaard.]

at der et Mangler ved Bevillingssystemet, maa jeg fremdeles holde for, at det er det forstandigste System at drive Biografteater efter. Et Hovedpunkt i Loven af 1922 og i et Bevillingssystem er Bevillingshaverens personlige Ansvar, baade det økonomiske og det kunstneriske. Det hedder herom i den nugældende Lovs § 4:

„Bevillingen kan til enhver Tid tilbagekaldes af Justitsministeren, naar de for Bevillingens Meddelelse foreskrevne Vilkaar ikke skønnes overholdt, eller Bevillingshaveren gør sig uværdig til at udnytte Bevillingen.“

Og i § 6:

„Bevillingshaveren maa ikke udleje Bevillingen til andre. Bevillingshaveren skal . . . have Hjemsted i eller i umiddelbar Nærhed af den Kommune, hvor Teatret er beliggende.“

Det peger alt i Retning af Bevillingshaverens personlige Ansvar og Medvirkning. Men naar man undersøger Forholdene, som de er, vil man se, at det vel nok paa disse Punkter har skortet. Endvidere hedder det i § 3, at Bevillingen fornyes hvert tredje Aar, hvis Bevillingshaverens Forhold ikke har givet Anledning til Klage af alvorlig Art. I § 1 hedder det, at hvis Bevillingen gives til Foreninger, Selskaber eller Kommuner, skal Teatrets Ledelse godkendes af Bevillingsmyndighederne. Jeg ser godt, at der ved disse Krav, som Loven her stiller, er store Vanskeligheder. Det er ogsaa der, der har været Brøst paa forskellig Maade, som vi om muligt skulde se at bøde paa ved den nye Lov. Det kræves jo ikke udtrykkeligt i den gældende Lov, at Bevillingshaveren skal have de kunstneriske eller økonomiske Forudsætninger for at drive et saadant Teater. I Regelen har han vel enten ingen af Delene eller i alt Fald kun den ene Del. Hvis han er ubemidlet, maa han skaffe sig Kapital, og denne Kapitalanskaffelse sker vel ofte gennem de store Udlejningsselskaber, der jo i det hele taget er i høj Grad herskende paa Filmsomraadet i vort Land. Enten nu Finansieringen sker paa den ene eller den anden Maade, gaar det let saadan, at disse Personer, Selskaber eller Sammenslutninger, som skaffer Kapitalen til Teatrene, ogsaa i høj Grad faar Haand i Hanke med Driften af disse Teatre, saaledes at Bevillingshaveren i nogen Maade skydes til Side. Hvis det er et Filmsudlejningsselskab, der finansierer Teatret, saa vil et saadant Selskab ogsaa tidt have stor Magt og Indflydelse med Hensyn til de Films, der spilles.

Med Hensyn til det kunstneriske Ansvar er det særlig Kvaliteten af Filmene, der er Tale om, og denne Kvalitet har overmaade stor Betydning, naar man tænker paa de mange Mennesker, navnlig de unge, der Landet over Aften efter Aften sidder i disse Teatre — overmaade stor Betydning i kunstnerisk, i moralsk og i pædagogisk Henseende; det hedder herom i Udvalgsbetænkningen af 1922, at Hovedformaalet er „at naa frem til, at der kun forevises Films, der kan virke forældende og belærende paa Publikum, særlig paa den Ungdom, som udgør det store Flertal af dem, der søger Biografteatrene“. Det er jo skønne Ord og skønne Idealer, men er det, som Udvalget i saa Henseende har stillet op som Maalet, naaet? Det maa man sikkert sætte et stort Spørgsmaalstegn ved. Ogsaa i den Retning maa man indrømme, at Bevillingshaverne er ret vanskeligt stillede, idet en Bevillingshaver, hvis det er Udlejningsselskaberne, som har finansieret Forretningen, da som oftest vil være henvist til at tage de Films, der af disse bydes paa, baade de gode og de daarlige.

Men ogsaa i Forholdet til Publikum kan Bevillingshaveren være vanskeligt stillet. Det er jo ikke altid den gode Smag, der er den raadende, og desværre er det ofte saaledes, at det er Films af tvivlsom Karakter, Sensationsfilms med pikante Titler, der trækker de fulde Huse, navnlig hvis Plakaten med „Forbudt for Personer under 16 Aar“ bliver sat op, og derfor ligger der en Fristelse for Bevillingshaverne til at anvende disse Midler.

Den eneste virkelige Garanti, man har for, at der bliver forevist nogenlunde gode Films paa vore Filmteatre, ligger i Biografteatercensuren. Det hedder herom i Loven af 1922, § 8: „Censuren maa ikke godkende Billeder, hvis Forevisning vil virke forraaende eller paa anden Maade moralsk nedbrydende“. Jeg maa indrømme, at naar man af og til gaar ind og ser, hvad der forevises i disse Teatre, saa ser man ofte mange gode, fornøjelige og belærende Films, men der er ogsaa en Del, som maa betegnes som pjankede, og der er ogsaa nogle, der er ved Grænsen af det, som Loven af 1922 betegner som nedbrydende og forraaende.

Jeg vil i denne Forbindelse ogsaa gerne henlede Opmærksomheden paa de Plakater, der sættes op udenfor Biografteatrene, og som ogsaa skal censureres. De er efter min Formening ogsaa undertiden af en tvivlsom Art og kan i særlig Grad virke nedbrydende, fordi de hænger til gratis Beskuelse for alle, der færdes paa Gaden,